

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

*Кафедра фінансів, банківська справа
та страхування*

**Методичні матеріали та вказівки для виконання
самостійної та контрольної роботи
з дисципліни**

«ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

для студентів денної та заочної форми навчання
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

УМАНЬ - 2021

Методичні матеріали та вказівки підготували:

Непочатенко О.О. - доктор економічних наук, професор, ректор УНУС

Пташник С.А. - кандидат економічних наук, викладач

Рецензенти:

Соколюк С.Ю. – доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Прокопчук О.Т. – доктор економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування (протокол №1 від «30» серпня 2021 р.)

Методичні вказівки рекомендовані до видання методичною радою факультету економіки і підприємництва (протокол № «31» серпня 2021 р.)

Методичні матеріали та вказівки для виконання самостійної та контрольної роботи з дисципліни «Фінансовий менеджмент» студентів другого рівня вищої освіти (магістерський) зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної та заочної форми навчання. Умань: ВПЦ «Візаві», 2021. 72 с.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	
ПЛАНУВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	
ПЛАНИ ЗАНЯТЬ ТА ПИТАНЬ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ РОБОЧОЮ ПРОГРАМОЮ ДИСЦИПЛІНИ	5
<i>ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1 ТЕОРЕТИЧНІ Й МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ</i>	5
Тема 1. СУТНІСТЬ, МЕТА І ФУНКЦІЇ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	5
Тема 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СИСТЕМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	11
Тема 3. ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА	15
Тема 4. УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВ	20
Тема 5. УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ	25
<i>ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2 СТРАТЕГІЧНІ І ТАКТИЧНІ ЦІЛІ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ</i>	
Тема 6. ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЯМИ ПІДПРИЄМСТВ	30
Тема 7. УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА	35
Тема 8. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА	41
Тема 9. ОСНОВИ АНТИКРИЗОВОГО ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ	46
Тема 10. МІЖНАРОДНИЙ ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ	51
Орієнтовні теми для самостійної роботи з дисципліни «Фінансовий менеджмент»	71
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ	72
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	74

ПЕРЕДМОВА

Мета вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» є здобути теоретичні знання, набути практичних навичок з основ фінансового менеджменту, формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі управління фінансами підприємств, практичних навичок їх застосування у різних напрямках фінансової діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоєння загальних категорій з фінансового менеджменту;
- ознайомлення з функціями та складовими механізми фінансового менеджменту та їх реалізацією в процесі управління фінансовою діяльністю підприємств;
- оволодіння сучасними методами фінансового управління активами, капіталом, інвестиціями, грошовими потоками та фінансовими ризиками;
- набуття практичних навичок обробки фінансової та іншої управлінської інформації;
- формування управлінських вмінь і навичок в сфері залучення і використання фінансових ресурсів на основі вивчення сучасної практики фінансової діяльності.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти. Навчальна дисципліна «Фінансовий менеджмент» поглиблює та конкретизує знання студентів, здобуті в процесі вивчення дисципліни «Податковий менеджмент» (ОК 5), «Страховий менеджмент» (ОК 6), «Соціальне страхування» (ОК 9), «Банківський менеджмент» (ОК 7) з акцентом на засвоєння студентами сучасних методів управління фінансами суб'єктів господарської діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» у студента повинні бути сформовані такі компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування»:

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність використовувати фундаментальні знання з фінансів, банківської справи та страхування для прийняття управлінських рішень в аграрному секторі економіки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Фінанси» передбачається одержання таких програмних результатів навчання (ПРН), передбачені освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування»:

ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПР14. Використовувати фундаментальні знання з фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з управлінськими інструментами для здійснення професійної діяльності в аграрному секторі економіки.

**ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

ПЛАНУВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ПЛАНИ ЗАНЯТЬ ТА ПИТАНЬ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ РОБОЧОЮ ПРОГРАМОЮ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ Й МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 1. Сутність, мета і функції фінансового менеджменту

- 1.1. Сутність фінансового менеджменту
- 1.2. Мета та завдання фінансового менеджменту
- 1.3. Функції та механізм фінансового менеджменту

Контрольні питання

1. Дайте визначення фінансового менеджменту.
2. Які принципи повинні бути реалізовані в системі фінансового менеджменту? Дайте їм характеристику.
3. Сформулюйте мету фінансового менеджменту та обґрунтуйте перелік його завдань.
4. Охарактеризуйте об'єкт та матеріальну основу фінансового менеджменту.
5. Охарактеризуйте функції фінансового менеджменту як керуючої системи.
6. Охарактеризуйте функції фінансового менеджменту як спеціальної області керування підприємством.
7. Охарактеризуйте функціональні компетенції фінансового менеджера.
8. Як можна конкретизувати функції управління фінансовою діяльністю підприємства як спеціальної області керування підприємством?
9. Визначте зміст та елементи механізму фінансового менеджменту.
10. Охарактеризуйте основні завдання фінансового менеджменту.
11. Охарактеризуйте методи та прийоми фінансового менеджменту.

Тема 2. Методологічні засади систем забезпечення фінансового менеджменту

- 2.1. Система організаційного забезпечення фінансового менеджменту

2.2. Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту

2.3. Системи і методи внутрішнього фінансового контролю

Контрольні питання

1. У чому полягає організаційне забезпечення фінансового менеджменту?
2. Як виглядає схема організаційної структури фінансового управління великою акціонерною компанією?
3. Центри відповідальності підприємства та їх характеристика.
4. Порядок формування системи організаційного забезпечення фінансового управління.
5. Основна мета і функціональні обов'язки фінансової служби підприємства.
6. Місце фінансово-управлінських організаційних структур у загальній структурі управління фірмою.
7. Поясніть структурно-логічну модель організації фінансового менеджменту.
8. Який порядок інформаційного забезпечення фінансового менеджменту?
9. Хто є основними користувачами фінансової інформації?
10. Фінансова звітність як інформаційна основа фінансового менеджменту.
11. Значення зовнішньої інформації у фінансовому управлінні.
12. Класифікація системи показників інформаційного забезпечення фінансового менеджменту.
13. Розкрийте зміст та призначення фінансового контролінгу.
14. В чому полягають принципові відміни фінансового контролінгу від фінансового контролю та на яких принципах він будується?

Тема 3. Фінансова стратегія підприємства

3.1. Поняття фінансової стратегії підприємства та її роль у забезпеченні розвитку підприємства

3.2. Основні етапи процесу розроблення і реалізації фінансової стратегії підприємства

3.3. Стратегія та політика фінансового менеджменту

3.4. Методи оцінювання та відбору стратегічних фінансових альтернатив.

Контрольні питання

1. Обґрунтуйте місце фінансового планування і прогнозування в ринковій економіці.

2. Визначте зміст, сформулюйте мету і завдання формування фінансової стратегії підприємства.

3. Охарактеризуйте основні етапи процесу розроблення та реалізації фінансової стратегії підприємства.

4. Розкрийте основне завдання та принципи фінансового планування.

5. Розкрийте роль та зміст бюджетування в системі фінансового планування, його переваги.

6. Охарактеризуйте основні види бюджетів та їх відміну від планів.

7. Назвіть організаційні передумови впровадження системи бюджетування на підприємстві.

8. Назвіть та охарактеризуйте основні етапи реалізації фінансової політики.

9. Охарактеризуйте порядок розробки фінансового плану та його найважливіші складові.

10. Визначте мету і завдання оперативного фінансового планування на підприємстві.

11. Розкрийте зміст методів оцінювання та відбору стратегічних фінансових альтернатив.

12. Розкрийте зміст принципів розробки фінансової стратегії.

Тема 4 Управління активами підприємства

4.1 Склад і структура активів підприємства, оцінка активів

4.2 Зміст і задачі управління оборотними активами

4.3 Управління поточними фінансовими потребами підприємства

- 4.4 Стратегія фінансування поточних активів
- 4.5 Управління дебіторською заборгованістю
- 4.6. Управління виробничими запасами та запасами готової продукції
- 4.7 Управління грошовими коштами
- 4.8 Управління необоротними активами

Контрольні питання

1. Дайте визначення оборотних активів підприємства.
2. Охарактеризуйте необоротні активи підприємства.
3. За якими ознаками класифікуються активи підприємства?
4. Назвіть основні переваги і недоліки у формуванні оборотних активів підприємства порівняно з формуванням необоротних активів.
5. Визначте основні завдання управління виробничими запасами.
6. Обґрунтуйте необхідність визначення оптимального розміру запасів товарно- матеріальних цінностей.
7. Сутність методів, що застосовуються на підприємстві для визначення оптимальної потреби в оборотних активах.
8. Порядок визначення поточних фінансових потреб підприємства.
9. Основні завдання управління дебіторською заборгованістю.
10. Охарактеризуйте показники стану дебіторської заборгованості підприємства.
11. Методи визначення оптимальної дебіторської заборгованості в плановому періоді.
12. Основні форми рефінансування дебіторської заборгованості та їх характеристика.
13. Охарактеризуйте показники ефективності використання грошових коштів.
14. Порядок визначення оптимального розміру залишку грошових коштів підприємства.
15. Характеристика моделей стратегії фінансування поточних активів.

16. Порядок визначення показників, що характеризують ефективність використання необоротних активів.

17. Джерела фінансування оновлення необоротних активів підприємства.

18. Охарактеризуйте основні структурні елементи формування політики управління активами підприємства.

Тема 5. «Управління капіталом підприємства»

5.1. Сутність капіталу підприємства та принципи його формування

5.2. Вартість капіталу та принципи її оцінки

5.3. Механізм фінансового левериджу

5.4. Управління власним капіталом

5.5. Управління позиковим капіталом

5.6. Оптимізація структури капіталу

Контрольні питання

1. Розкрийте сутність та характеристики капіталу.
2. За якими ознаками класифікують види капіталу підприємства?
3. Назвіть принципи формування капіталу підприємства.
4. Визначте різницю між поняттями „вартість капіталу” та „вартість підприємства”. Які складові включає вартість капіталу?
5. Сформулюйте основні принципи оцінки вартості капіталу.
6. Визначте зміст оптимальної структури капіталу та назвіть етапи її оптимізації.
7. Охарактеризуйте принципові підходи до фінансування різних груп активів підприємства.
8. Розкрийте зміст фінансового левериджу та можливості його використання в управлінні.
9. Якими формами представлений власний капітал підприємства? Розкрийте їх зміст та особливості.
10. Назвіть склад основних джерел формування власного капіталу підприємства
11. За якими етапами здійснюється розробка політики формування власних фінансових ресурсів підприємства?
12. Охарактеризуйте форми фінансових зобов'язань підприємства та

джерела види позикового капіталу підприємства.

13. Які ознаки використовуються для класифікації позикових коштів, які залучаються підприємством?

14. Охарактеризуйте основні етапи розробки політики залучення підприємством позикових коштів

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 СТРАТЕГІЧНІ І ТАКТИЧНІ ЦІЛІ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 6 Основи управління інвестиціями

- 6.1. Сутність і форми інвестицій
- 6.2. Класифікація інвестицій підприємств
- 6.3. Управління капітальними інвестиціями
- 6.4. Оцінка ефективності інвестиційних проектів
- 6.5. Управління джерелами фінансування капітальних інвестицій
- 6.6. Управління фінансовими інвестиціями
- 6.7. Методи оцінки ефективності фінансових інвестицій
- 6.8. Управління формуванням портфеля фінансових інвестицій

Контрольні питання

- 1. Визначте сутність та мету інвестицій.
- 2. Назвіть форми інвестицій.
- 3. Назвіть напрями інвестиційних потреб підприємства.
- 4. Охарактеризуйте етапи управління реальними інвестиціями.
- 5. Капітальні вкладення в системі реальних інвестицій підприємства.
- 6. Охарактеризуйте сутність та види інвестиційних проектів.
- 7. Які показники використовуються в системі оцінки ефективності інвестиційних проектів?
- 8. Дайте визначення фінансових інвестицій та їх особливостей.
- 9. Назвіть форми фінансових інвестицій.

10. В чому полягає зміст управління фінансовими інвестиціями?
11. Назвіть основні етапи управління фінансовими інвестиціями підприємства.
12. Охарактеризуйте моделі оцінки реальної вартості окремих видів фінансових інструментів.
10. Обґрунтуйте закономірність існування тези: «Реальні інвестиції забезпечують вищий рівень рентабельності порівняно з фінансовими інвестиціями».
11. Обґрунтуйте необхідність використання комплексних методів оцінки ефективності реальних інвестиційних проектів.
12. Визначте і обґрунтуйте оптимальну структуру джерел фінансування інвестиційних проектів.
13. Обґрунтуйте основні форми фінансового інвестування.
14. Назвіть основні фактори, які визначають інвестиційні якості фінансових інструментів.

Тема 7 Управління грошовими потоками підприємства

- 7.1. Інформаційно-методологічне забезпечення управління грошовими потоками
- 7.2. Прогнозування та планування грошових потоків підприємства як основа моделі управління грошовими потоками.
- 7.3. Методи обліку та аналізу грошових потоків підприємства
- 7.4. Методи оптимізації та оцінка ефективності управління грошовими потоками підприємства

Контрольні питання

1. Визначте сутність грошового потоку та охарактеризуйте причини важливості управління грошовими потоками на підприємстві.
2. Які ознаки класифікації застосовуються до грошових потоків підприємства?

3. Визначте відміни валового та чистого грошових потоків, позитивного та негативного, регулярного та дискретного.
4. Розкрийте джерела формування вхідних грошових потоків підприємства та їх призначення.
5. Розкрийте структуру вихідних грошових потоків підприємства.
6. Які стадії включає управління грошовими потоками підприємства?
7. На яких принципах базується процес управління грошовими потоками підприємства?
8. Розкрийте сутність прямого методу обліку грошових потоків.
9. В чому полягають позитивні відміни непрямого методу розрахунку руху коштів від прямого методу? Розкрийте його сутність.
10. Які етапи включає стадія аналізу грошових коштів підприємства та які показники при цьому використовуються?
11. Що є цілями та об'єктами оптимізації грошових потоків підприємства?
12. Які фактори впливають на формування грошових потоків підприємства?
13. Охарактеризувати сутність оптимізації грошових розрахунків як напрямок управління грошовими потоками суб'єкта господарювання.
14. Що складає інформаційне та документарне забезпечення процесу планування надходження та витрачання грошових коштів на підприємстві?
15. З яких етапів складається алгоритм розробки плану надходжень і витрачання грошових коштів на підприємстві?

Тема 8 Управління фінансовими ризиками підприємства

- 8.1. Ризики у фінансово-господарській діяльності підприємств
- 8.2. Основи формування моделі управління фінансовими ризиками підприємств
- 8.3. Основні методи нейтралізації фінансових ризиків у

підприємницькій діяльності суб'єкта господарювання

Контрольні питання

1. Дайте визначення ризику. Назвіть критерії та властивості, характерні для ризику.
2. Охарактеризуйте ознаки класифікації ризиків та сфери їх застосування в управлінській практиці.
3. Назвіть причини, які ведуть до виникнення фінансових ризиків.
4. Сформулюйте мету та зміст управління ризиками.
5. Обґрунтуйте принципи управління фінансовими ризиками.
6. Визначте етапи ідентифікації окремих фінансових ризиків на підприємстві.
7. Згрупуйте фінансові операції підприємства за зонами ризику і визначте критерії їх оцінки.
8. Обґрунтуйте систему факторів, що впливають на рівень фінансових ризиків.
9. Сформулюйте принципи оцінки рівня ризику. Назвіть показники, що використовуються в системі оцінки рівня ризику, та розкрийте способи їх розрахунку.
10. Розкрийте зміст аналізу чуттєвості та його можливості в ризик-менеджменті.
11. Розкрийте призначення резервів, джерела і порядок їх формування на підприємстві.
12. Охарактеризуйте призначення та види диверсифікації, які можуть бути застосовані на підприємстві.
13. Визначте основні фінансові інструменти хеджування ризиків та розкрийте їх зміст.
14. Визначте зміст та види страхування ризиків, обґрунтуйте особливості та переваги даного виду нейтралізації ризиків.

Тема 9 Основи антикризового фінансового управління

- 9.1. Сутність та основні завдання антикризового фінансового

управління підприємством

9.2. Система раннього попередження та реагування

9.3. Прогнозування банкрутства підприємства

9.4. Управління фінансовою санацією підприємства

9.5. Фінансова санація в ході провадження справи про банкрутство

9.6. Реструктуризація підприємства в системі антикризового

фінансового управління

9.7. Механізм державного регулювання відновлення

платоспроможності (банкрутства) підприємств

Контрольні питання

1. Розкрийте сутність поняття «банкрутство». Назвіть учасників системи банкрутства.

2. Охарактеризуйте складові системи банкрутства і підтримки неспроможного підприємства.

3. У чому полягає головна мета діагностики банкрутства?

4. Проаналізуйте формалізовані і неформалізовані критерії, що дозволяють діагностувати фінансову неспроможність підприємства.

5. Які переваги мають інтегральні методи оцінки фінансового стану підприємств?

6. Назвіть основні види тактики управління кризовими ситуаціями підприємства.

7. Охарактеризуйте сутність стратегії розвитку або росту підприємства.

8. Що являє собою санація підприємства? Назвіть її форми.

Тема 10. Міжнародний фінансовий менеджмент

10.1. Сутність та особливості фінансового менеджменту у міжнародному бізнесі.

10.2. Основні напрями фінансового менеджменту в ТНК.

10.3. Нетрадиційні методи фінансування.

Орієнтовні теми для самостійної роботи з дисципліни «Фінансовий менеджмент»

1. Еволюція фінансового менеджменту як основи управління.
2. Сутнісні характеристики фінансового менеджменту.
3. Об'єкт і суб'єкт фінансового менеджменту.
4. Мета, задачі та функції фінансового менеджменту.
5. Механізм реалізації фінансового менеджменту.
6. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту.
7. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту.
8. Системи і методи внутрішнього фінансового контролю.
9. Сутність, принципи, види та завдання управління грошовими потоками підприємства.
10. Формування і рух грошових потоків підприємства, їх аналіз та оптимізація.
11. Звіт про рух грошових коштів.
12. Управління грошовими потоками.
13. Методичні важелі оцінювання вартості грошей у часі.
14. Визначення майбутньої вартості грошей у фінансових розрахунках.
15. Визначення теперішньої вартості грошей у фінансових розрахунках.
16. Значення управління прибутком підприємства у фінансовому менеджменті.
17. Стратегії управління прибутком підприємства.
18. Цінова політика підприємства та її вплив на формування доходів.
19. Управління затратами підприємства.
20. Основи управління активами підприємства.
21. Управління оборотними активами.
22. Управління необоротними активами.
23. Вартість капіталу: сутність, методи оцінки, значення в управлінні фінансами підприємства.
24. Оптимізація структури капіталу.
25. Капітал підприємства – класифікація.
26. Вартість капіталу та її використання у діяльності підприємства.
27. Поняття, види та форми інвестиційної діяльності та інвестиційні правовідносини.
28. Управління інвестиційною діяльністю.
29. Управління реальними, фінансовими та інноваційними інвестиціями підприємства.
30. Поняття фінансового ризику. Класифікація ризиків.
31. Управління фінансовими ризиками.
32. Сутність аналізу фінансових звітів.
33. Аналіз динаміки і структури активів і пасивів балансу.
34. Система показників фінансового стану підприємства.

35. Сутність та основні етапи фінансового планування.
36. Поняття та метод фінансового прогнозування.
37. Види фінансового планування та прогнозування.
38. Основні підходи щодо бізнес-планування та прогнозування на підприємстві.
39. Складові бюджетного планування та прогнозування.
40. Кризи, їх природа та вплив на підприємства.
41. Поняття та сутність антикризового управління.
42. Роль фінансового менеджменту в антикризовому управлінні.
43. Заходи та етапи антикризового фінансового управління.
44. Комплексна реструктуризація підприємства: основні задачі і напрями.
45. «Теорія портфелю» та «Теорія структури капіталу».
46. Фінансова політика та рівні її реалізації.
47. Класифікація користувачів фінансової інформації.
48. Вимоги до інформаційної системи фінансового менеджменту.
49. Класифікація грошових потоків.
50. Податкова політика підприємства.
51. Класифікація прибутку.
52. Класифікація факторів, котрі впливають на величину прибутку підприємства.
53. Розрахунки та їх вплив на формування доходів підприємства.
54. Ціноутворення як складова планування прибутку підприємства.
55. Управління дебіторською заборгованістю на підприємстві.
56. Класифікація інвестицій.
57. Інвестиційний цикл.
58. Різниця між портфельним, фінансовим та стратегічним інвестуванням.
59. Інвестиційна привабливість або «економічний паспорт» підприємства.
60. Інноваційні інвестиції.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Рейтинговий показник	Оцінка у національній шкалі		Оцінка ECTS
90-100	Зараховано	відмінно	A (відмінно)
82-89		добре	B (добре)
75-81			C (добре)
67-74		задовільно	D (задовільно)
60-66			E (задовільно)
35-59	Незараховано	незадовільно	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34			F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Бланк І.О. Фінансовий менеджмент : Навчальний посібник. К.: Ельга, 2008. 724 с.
2. Кривошей В.В., Тупчий В.А., Тупчий Ю.І. Фінансовий менеджмент : навч. посібник. Х. : ХЖУХТ, 2007. 221 с.
3. Кузьменко Л.В., Кузьмін В.В., Шаповалова В. М. Фінансовий менеджмент : Навч. посіб. Херсон: Олді-шіюс, 2009. 256 с.
4. Ставерська Т.О., Андрющенко І.С. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах : навч. посібник. Х. : Видавець Іванченко І.С., 2013. 146 с.
7. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / за заг. ред. В.М. Бороноса. Суми: Вид-во СумДУ, 2012. 539 с. URL: <http://fin.fem.sumdu.edu.ua/uk/finman2012.html>.
8. Фінансовий менеджмент : підручник / В.П. Мартиненко, Н.І. Климаш, К.В. Багацька, І.В. Дем'яненко, [та ін.] за аг. ред.. Т.А. Говорушко. Львів, «Магнолія 2006», 2014. 344 с.

Допоміжна

1. Ганечко, Г.В. Ситник, В.С. Андрієць та ін. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 244 с
2. Омельченко Л. С. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Маріуполь : ПДТУ, 2016. 235 с.
3. Давиденко Н.М. Фінансовий менеджмент : підручник. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. К. : Задруга, 2012. 515 с.
4. Євтух О.Т. Фінансовий менеджмент для магістрів і не тільки: навч. посібник. К.: Центр навч. літ-ри, 2011. 408 с.
5. Єрмошенко М.М. Фінансовий менеджмент: підручник К.: ВНЗ «Національна академія управління», 2011. 506 с.
6. Крамаренко, Г.О. Фінансовий менеджмент [Текст]: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Дніпропетр. ун-т економіки та права. - 2- ге вид. - Київ: Центр учбової літератури, 2009. 520 с.
7. Кузнецова С.А. Фінансовий менеджмент у схемах і таблицях: навч. посібник. Дніпропетр. ун-т ім. А. Нобеля. – Дніпропетровськ : Дніпропетр. ун-т ім. А. Нобеля, 2011. 178 с.
8. Лисенко Н.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / Н.О.Лисенко, Н.Ю. Мельничук ; Європ. ун-т, Умань. філ. Умань, 2012. 233 с.
9. Момот Т.В. Фінансовий менеджмент: Навч. Посібник. К.: Центр навч. літ-ри, 2011. 712 с.
10. Партин Г.О., Селюченко Н.Є. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2011. 348 с.

11. Управління фінансами суб'єктів господарювання: Практикум: навч. посібник К.: Знання, 2014. 324 с.
12. Фінансовий менеджмент: навч. Посібник. Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О.М. Віленчук [та ін.]. Житомир: ЖНАЕУ, 2014. 478 с.
13. Фінансовий менеджмент: підручник. В.П. Мартиненко, Н.І. Климаш, К.В. Багацька, І.В. Дем'яненко, [та ін.] за заг. ред. Т.А. Говорушко. Львів: «Магнолія 2006», 2014. 344 с.
14. Непочатенко О.О., Мальований М.І., Бечко П.К., Лиса Н.В., Барабаш Л.В., Власюк С.А., Бондаренко Н.В. Податковий менеджмент: підручник. Вид. 2-е, перероб. і доповн. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 370с.
15. Непочатенко О.О., Бечко П.К., Барабаш Л.В. Роль корпоративного податкового планування у діяльності суб'єктів господарювання. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва/ Редкол.: О.О. Непочатенко (відп.ред.) та ін. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2019. Вип. 94. Ч. 2: Економічні науки. С. 95-108.
16. Непочатенко О.О., Мельник К.М., Пташник С.А. Оцінка перспектив конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. Економіка АПК. 2019. № 5. С.43 – 51. (включено до міжнародних наукометричних баз і каталогів наукових видань: РІНЦ; EBSCO Publishing, Inc.; Ulrich's Periodicals Directory USA; Index Copernicus)
16. Бечко П.К., Непочатенко О.А., Бечко В.П., Пташник С.А., Кобилянський М. Стратегічне планування як один із регуляторних механізмів розвитку підприємницької діяльності аграрної сфери економіки. Збірник наукових праць УНУС. Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. Вип. 97 Ч 2 : Економічні науки. 227-234 с.
17. Непочатенко О.О., Пташник С.А. Економічна оцінка ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств регіону дослідження. Науковий вісник Чернівецького університету: Економіка: зб. наук. пр. Вип. 773 – 774. Черн. нац. ун-т. ім. Юрія Федьковича. Чернівці, 2016. 118-125с.
18. Непочатенко О.О., Пташник С.А. Конкурентне середовище та напрямки економічного розвитку сільськогосподарських підприємств. Наукові записки Національного університету «Острозька академія» . Серія «Економіка» : науковий журнал. Острог: Вид-во НУ«ОА» , травень 2016. №1(29). С. 48-54
19. Непочатенко О.О., Пташник С.А., Мельник К.М. Теоретичні аспекти економічної сутності конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. Економіка АПК. 2016. № 12.
20. Непочатенко О.О., Пташник С.А., Непочатенко В.О. Аналіз конкурентного середовища сільськогосподарських підприємств. Економіка АПК, 2016. №5. С.43-51.
21. Непочатенко О.О., Пташник С.А. Інвестиційно-інноваційне забезпечення підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал. Острог: Вид-во НУ«ОА», 2016. №3(31). С. 42-47.
22. Непочатенко О. О., Кіфоренко О. В. Використання системи НАССР – умова забезпечення виробництва конкурентоспроможної продукції. Науково – методологічні засади соціально – економічного розвитку аграрної сфери економіки України в умовах євро інтеграційних процесів: кол. моногр. під ред. д.е.н., професора Ю.О.Нестерчук. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2016. 292 с. С. 74 – 81.
23. Непочатенко О.О., Бондаренко Н. В., Непочатенко О.А. Фінанси підприємств у схемах і таблицях Умань: Видавець Уманський НУС: Редакційно-видавничий відділ, 2015. 388 с.
24. Непочатенко О. О., Пташник С. А. Фінансовий менеджмент як необхідна складова ефективної системи управління підприємством. Ефективна економіка. 2021. № 8. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9168> (дата звернення: 06.09.2021). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.8.11
25. Brigham E., Houston J. Fundamentals of Financial Management. South-Western Cenagee Learning, 2009 С. 800.

15. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: www.minfin.gov.ua
2. Офіційний сайт Національного банку України URL: www.bank.gov.ua
3. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>
4. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Кабінету міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
6. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р № 463-IV URL: www.zakon0.rada.gov.ua.

8. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка URL: <http://lib-gw.univ.kiev.ua>.

9. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua.24>

10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" від 07.02.2013 р. № 73 URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Навчальне видання

Непочатенко О.О., Пташник С.А.

Методичні матеріали та вказівки для виконання самостійної та контрольної роботи
з дисципліни «Фінансовий менеджмент»
студентів другого рівня вищої освіти (магістерський)
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної та заочної форми
навчання

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 31.08. 2021 р.
Формат 60*84/8
Папір офсетний. Ум арк. 3,11
Зам. № 123-45 від 31.08. 2021 р.
Тираж 30 прим.

Умань.: ВПЦ «Візаві»